

Jaarverslag 2017

Stichting Museumpark Archeon

Jaarverslag Stichting Museumpark Archeon		
Naam opdrachtgever	Stichting Museumpark Archeon Archeonlaan 1A	
Contactgegevens	2408 ZB Alphen aan den Rijn	

Stichting Museumpark Archeon Jaarverslag 2017

Copyright ©2018 Stichting Museumpark Archeon

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

INHOUD

1. Introductie.....	4
Voorwoord	4
2. Publiek.....	5
Bezoekers	5
Bezoek met de Museumkaart	5
Archeologiehuis.....	5
Statistieken.....	6
Activiteiten	8
Evenementen	8
Lezingen.....	9
Exposities.....	9
Archeologiehuis.....	9
Tentoonstellingen in het park	10
Presentatie	10
Marketing en communicatie	11
Media aandacht.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3. Collectie.....	12
Collectieverloop	12
Aanwinsten en restauratie in het Museumpark.....	12
Archeologiehuis.....	12
Registratie	13
Kerncollectie Archeologische Voorwerpen	13
Kerncollectie Reconstructies	13
Kerncollectie Documenten.....	13
Onderzoek en publicatie	13
Projecten	13
4. Bedrijfsvoering	14
OR & cao.....	14
Personeel.....	14
Vrijwilligers.....	14
Veiligheid.....	15
Archeon en duurzaamheid	15
5. Governance	16
Besturingsmodel	16
Samenstelling	16
Rooster van aftreden.....	16
CCG.....	16
Onafhankelijkheid	16
Bezoldiging	17
Evaluatie functioneren bestuur.....	17
De ingevulde matrix	17
Vergaderingen bestuur 2017.....	18

1. INTRODUCTIE

VOORWOORD

2017 is voor Stichting Museumpark Archeon een intensief jaar geweest.

Met het intreden bij de museumvereniging en daardoor het verkrijgen van de museumstatus per december 2015 en de acceptatie van de museumkaart per juli 2016, hebben we door de invoering van de museumkaart ook in 2017 een aanzienlijke groei kunnen realiseren van het parkbezoek. De samenwerking met de Vereniging Vrienden van Archeon heeft een groot aantal extra vrijwilligers opgeleverd voor het park.

Met de komst van de Zwammerdamschepen naar Archeon is er voor Museumpark Archeon een periode van voorbereiding voor restauratie van de schepen gestart. In het kader van de erfgoedlijnenprogramma van de provincie Zuid-Holland heeft de stichting de opdracht mogen verwerven om de Romeinse Zwammerdamcollectie te gaan restaureren en reconstrueren. De gehele collectie is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed middels een bruikleen overgedragen aan de provincie Zuid-Holland. Voor de restauratie is speciaal in Archeon een scheepswerf ingericht in de zijvleugel van het Romeinse Badhuis. Hier zal de komende jaren gewerkt worden aan deze unieke collectie door archeologen, studenten en vrijwilligers aan het werk kunnen.

Met de gemeente Alphen aan den Rijn en de projectontwikkelaar BPD is er eind 2017 een overeenstemming bereikt om de entree passage van Archeon te verbreden en hierdoor is er uitbreiding en een totale herinrichting mogelijk van het gebied rondom de Archeonlaan en de entree Museumpark Archeon. In een tweede fase in 2018 zullen we de bouw van een museum gaan bespreken met de gemeente Alphen aan den Rijn, waarin de Zwammerdamschepen zullen worden exploiteert door Stichting Museumpark Archeon.

Wij zien 2018 dan ook met veel vertrouwen tegemoet.

N.A. Geerlings,

Voorzitter Stichting Museumpark Archeon

2. PUBLIEK

BEZOEKERS

De bezoekersaantallen zijn in 2017 toegenomen mede dankzij de invoer van de Museumkaart. De kaarthouders lijken over het algemeen hoger opgeleid te zijn en komen vaak meerdere keren terug. Zij zijn op zoek naar diepgang en afwisseling, en zijn dan ook geïnteresseerd in de evenementen die dat kunnen bieden. Tijdens de dagrondleidingen is te merken dat er meer mensen meelopen, maar ook dat er diepere vragen gesteld worden.

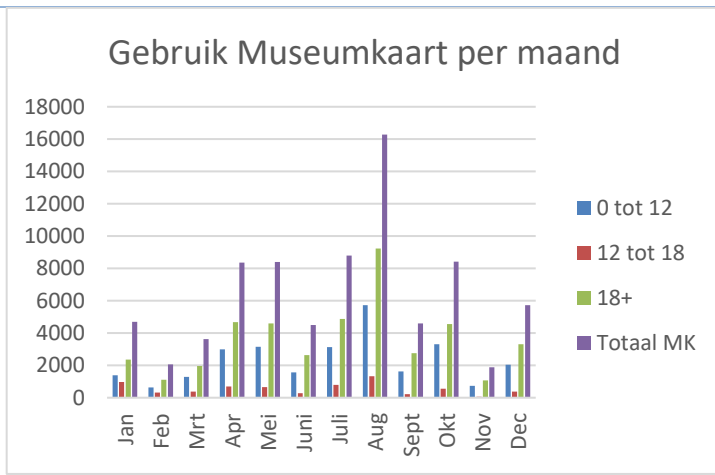
In 2017 is de stap richting winteropenstelling verder gezet. In de wintermaanden, waarin Archeon normaliter voor regulier bezoek gesloten was, is het Museumpark in de weekenden bemand en geopend. De winterse thema's, in combinatie met de ijsbaan en een extra tentoonstelling biedt de bezoekers een aangename winterse dag uit.

BEZOEK MET DE MUSEUMKAART

In de loop van 2016 is de Museumkaart ingevoerd. 2017 is dus het eerste jaar dat het hele jaar door de Museumkaart gebruikt kon worden. Onderstaande data geven aan hoeveel bezoekers er geweest zijn in 2017 en in welke samenstelling.

2017	0-12	12-18	18+	Totaal MK
Jan	1380	963	2361	4704
Feb	644	316	1109	2069
Mrt	1283	383	1957	3623
Apr	2999	692	4668	8359
Mei	3153	660	4594	8407
Juni	1576	280	2633	4489
Juli	3122	796	4877	8795
Aug	5722	1329	9229	16280
Sept	1616	227	2756	4599
Okt	3304	558	4554	8416
Nov	735	67	1081	1883
Dec	2041	370	3314	5725
Totaal	27575	6641	43133	77349

ARCHEOLOGIEHUIS

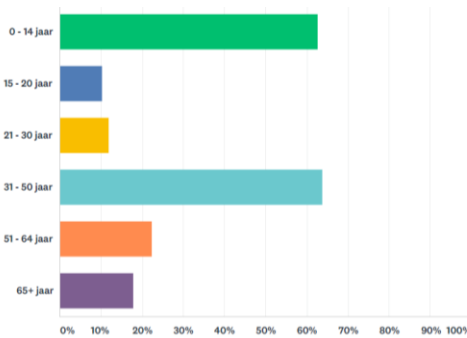
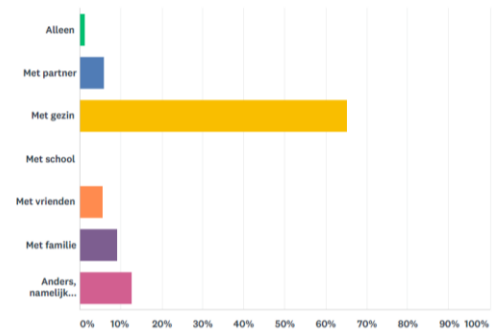
Jaar	Aantal
2012	<u>38.152</u>
2013	<u>49.065</u>
2014	<u>49.547</u>
2015	<u>44.761</u>
2016	<u>59.284</u>
2017	<u>99.454</u>

STATISTIEKEN

Er is in 2017 een totaal van 1150 enquêtes afgenomen bij de bezoekers, welke in SurveyMonkey zijn ingevoerd. Onderstaande cijfers zijn op basis van deze data, en omvatten dus niet de gegevens van schoolbezoeken.

In welk gezelschap bent u in Archeon?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Alleen	1,29%	14
Met partner	5,88%	64
Met gezin	65,29%	711
Met school	0%	0
Met vrienden	5,60%	61
Met familie	9,27%	101
Anders, namelijk...	12,67%	138
Aantal ingevuld		1089

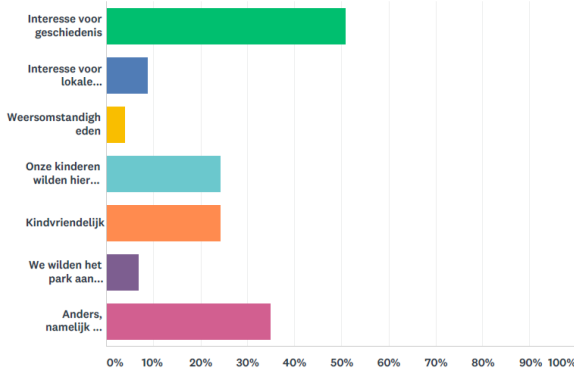
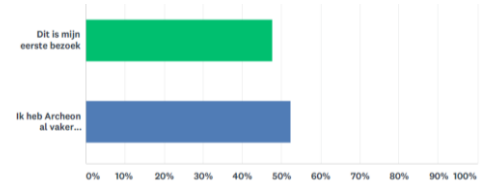

Hoe oud bent u en/of uw gezelschap?

Antwoorden	Percentage	Aantal
0 - 14 jaar	62,51%	682
15 - 20 jaar	10,27%	112
21 - 30 jaar	12,01%	131
31 - 50 jaar	63,79%	696
51 - 64 jaar	22,36%	244
65+ jaar	17,69%	193
Aantal ingevuld		1091

Hoe vaak heeft u Archeon al bezocht?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Dit is mijn eerste bezoek	47,77%	547
Ik heb Archeon al vaker bezocht.	52,23%	598
Aantal ingevuld		1145

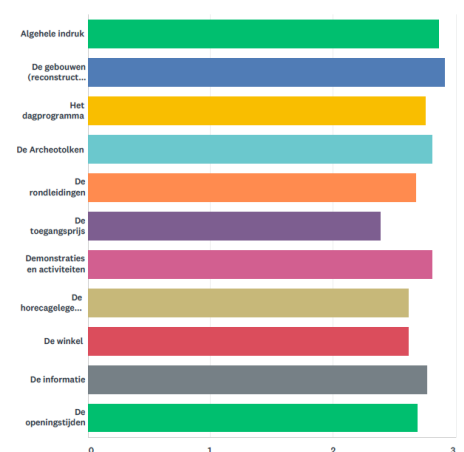

Waarom heeft u voor Archeon gekozen?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Interesse voor geschiedenis	50,91%	583
Interesse voor lokale geschiedenis	8,82%	101
Weersomstandigheden	3,93%	45
Onze kinderen wilden hier naartoe	24,37%	279
Kindvriendelijk	24,37%	279
We wilden het park aan anderen laten zien	6,99%	80
Anders, namelijk ...	34,85%	399
Aantal ingevuld		1145

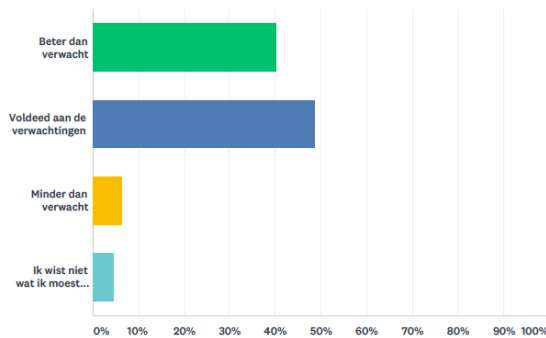
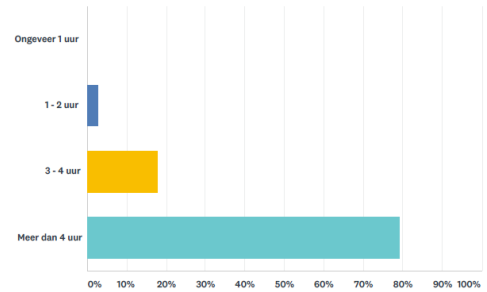
We vragen u de volgende onderdelen van uw dagje Archeon te beoordelen

Antwoorden	Onv.	Vold.	Goed	N.v.t.	Gem. (0-3)	Aantal
Algehele indruk	1,15%	10,35%	88,50%	0,00%	2,87	1130
De gebouwen/reconstructies	0,62%	7,16%	91,78%	0,44%	2,92	1132
Het dagprogramma	2,81%	17,24%	75,20%	4,75%	2,76	1137
De Archeotolken	1,70%	10,30%	59,23%	28,76%	2,81	1116
De rondleidingen	2,69%	7,53%	30,31%	59,46%	2,68	1115
De toegangsprijs	13,79%	27,85%	48,81%	9,55%	2,39	1131
Demonstraties & activiteiten	2,91%	12,87%	80,86%	3,35%	2,81	1134
De horecagelegenheden	4,51%	24,76%	58,89%	11,85%	2,62	1131
De winkel	3,46%	24,93%	55,10%	16,50%	2,62	1127
De informatie	2,75%	16,52%	76,11%	4,62%	2,77	1126
Openingstijden	5,38%	19,42%	72,12%	3,08%	2,69	520
Aantal ingevuld						1140

Hoe lang duurde uw bezoek aan Archeon?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Ongeveer 1 uur	0,27%	3
1 - 2 uur	2,81%	31
3 - 4 uur	17,70%	195
Meer dan 4 uur	79,22%	873
Aantal ingevuld		1102

Wat vond u van uw dagje Archeon?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Beter dan verwacht	40,24%	441
Voldeed aan de verwachtingen	48,81%	535
Minder dan verwacht	6,39%	70
Ik wist niet wat ik moest verwachten	4,56%	50
Aantal ingevuld		1096

Enkele waarnemingen op basis van deze gegevens zijn:

- ↳ Het grootste gedeelte van de respondenten bezoekt Museumpark Archeon als gezin (65,29%) of met de familie (9,27%). Deze enquête is niet ingevuld door de scholen of schoolkinderen die het park bezoeken, waardoor een groot aantal bezoekers onder de 21 buiten deze statistieken vallen.
- ↳ Ongeveer 63,79% van de respondenten gaf aan dat er in hun groep bezoekers tussen de 31-50 jaar aanwezig waren, en 62,51% was tussen de 0-14 jaar, wat strookt met het beeld van een kerngezin. Slechts 10,27% komt uit de jongerengroep van 15-20. Dat kan samenhangen met het feit dat zij ook al via school langs zijn geweest. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met vorig jaar. Er valt nog veel winst te behalen binnen de doelgroep van 21-30 jaar.
- ↳ Men bezoekt Archeon hoofdzakelijk uit interesse voor geschiedenis, zowel algemeen (50,91%) als lokaal (8,82%), maar ook omdat hun kinderen hiernaartoe willen (24,37%) en omdat Archeon kindvriendelijk is (24,37%). Bezoekers winnen dus advies in bij hun kinderen over mogelijke dagjes uit.
- ↳ Meer dan de helft van de respondenten (52,23%) heeft Archeon al eerder bezocht. Men komt dus terug voor een gevarieerd aanbod.
- ↳ Mensen blijven over het algemeen langer dan vier uur in het park (79,22%). Ten aanzien van 2016 zien we dat het aantal bezoekers voor een kortere tijd komen iets gegroeid is, wat kan samenhangen met de Museumkaarthouders.
- ↳ De beoordelingen voor de verschillende aspecten van Archeon zijn ruim voldoende (2,87 op een schaal van 3 gemiddeld). Voor 48,81% voldeed hun bezoek aan de verwachtingen, en voor 40,24% was hun bezoek zelfs beter dan verwacht. Dit is al een hoger percentage dan vorig jaar, maar hier valt nog wat winst in te behalen.
- ↳ Mensen blijven relatief lang in het park – het grootste gedeelte komt niet maar een uurtje langs.

ACTIVITEITEN

EVENEMENTEN

Archeon heeft als doelstelling om een divers aanbod te realiseren, waaronder jaarlijks een grootschalig evenement, een festival voor een andere doelgroep, een Romeins festival en vier thema-weekenden. In 2017 zijn er diverse evenementen gerealiseerd. Op verzoek van terugkerende bezoekers zijn deze evenementen extra gecommuniceerd via borden en flyers.

Datum	Evenement
23 december – maart 2018	Van Caesar tot Constantinopel
24 – 28 januari	Deelname aan de Nationale Onderwijstentoonstelling
5 februari	Open Toptrouwlocatie Route
18 februari	Banenmarkt
5 maart	20 van Alphen – Archeon prestatie-loop
3-9 april	Nationale Museumweek
14-17 april	Scheepvaarders van alle tijden – Allemansend met Paasbrunch
22-23 april	Schots weekend
29 april – 7 mei	Romeinenweek
30 april	Open Toptrouwlocatie Route
13-14 mei	Prehistorisch weekend
14 mei	Moederdagsbrunch
14 mei	Presentatie Drie Knopen Bier
14-17 mei	Avondvierdaagse
18 mei	Sneak preview restauratiewerf Zwammerdam schepen
25-28 mei	Hemelvaartstoernooi – Groots Riddertoernooi
3-4 juni	Grijze Jager Dagen met John Flanagan
6-7 juni	Romeinse Spelen
24-25 juni	Middeleeuwse Jaarmarkt
24 juni – 1 november	Tentoonstelling Licht, Ikonen van vroeger en nu
30 juli – 12 augustus	18e Romeins Festival
5 augustus	Roman Nights
21-27 augustus	14e Internationale Vikingfestival
2-3 september	Prehistorisch weekend
16-17 september	Schrijvers van de Ronde Tafel, met uitreiking Archeon Thea Beckman Prijs
23-24 september	Archeon Culinaire met Pierre Wind
1 oktober	Dag van de iconen
8 oktober	Korendag
13-15 oktober	Nationale Archeologie Dagen
13 oktober – n.t.b.	Tentoonstelling Archeologiehuis - metaalvondsten
14-15 oktober	Najaarstoernooi - Groots Riddertoernooi
20-21 oktober	Griezelen in Archeon – Freaky Nights - riddertoernooi
21-22 oktober	Erts & IJzer
31 oktober	Onthulling Romeinse bijenstal
3 november	Romeinendag
11 - 12 november	Sint-Maarten viering
25-26 november	Stad van Sint
2-3 december	Stad van Sint
9-10 december	15e Midwinter Fair
16 december	Opening Restauratiewerf Zwammerdamschepen
23 december – 18 maart	Tentoonstelling Koud!
23-december – 7 januari	Winter Wonderland in Archeon -IJsbaan
25-26 december	Kerstbrunches

LEZINGEN

In 2017 zijn er door de AWN en de VVvA periodiek lezingen georganiseerd in het auditorium. Naast de lezingen in dit overzicht zijn er bij de verschillende openingen aanvullende lezingen geweest. De doelstelling voor beleidsperiode 2016-2020 is om maandelijks een lezing te faciliteren. Er zijn 16 lezingen in totaal geweest, exclusief lezingen of presentatie bij openingen.

Datum	Titel	Spreker	Door:
11 januari	De Sims voor archeologen	Dr. Philip Verhagen	VVvA
1 februari	The Nature of investing	Drs. Arjan Faasse	VVvA
7 maart	De Zwammerdamschepen – iconen van de Romeinse Rijndelta	Drs. Tom Hazenberg	VVvA
20 maart	Belangenbehartiging van de archeologie	Drs. Pierre van Grinsven	AWN
5 april	Erfgoed, de kracht van de combinatie	Drs. Ariela Netiv	VVvA
10 april	De Schaal van Oegstgeest	Drs. Freek Lugt	AWN
3 mei	De strijd om West Frisia	Dr. Kees Nieuwenhuijsen	VVvA
22 mei	De duikers van Bernisse	Cathelijne Kruidhof MA	AWN
7 juni	De tuin van Holland in de 16e eeuw	Drs. Menko Wiersema	VVvA
9 augustus	Ikonen in Klank en Geur	Dhr. Piet van der Heide	VVvA
21 augustus	De mijlpalen van Rijswijk	Dr. Dé Steures	AWN
12 september	Van hand tot hand, handschoenen, wanten en wapenhanden van vóór 1700	Dr. Annemarieke Willemse	VVvA
18 september	Beerputten en waterkelders	Dr. Roos van Oosten	AWN
26 september	Waarom de stoommachine geen Chinese uitvinding is	Prof. dr. Maarten van Rossem	VVvA
4 oktober	De Time-Travel app – kansen en uitdagingen	Drs. Boudewijn Goudswaard	VVvA
7 november	DE CANON VAN NEDERLAND in onderwijs & samenleving	Dr. Hubert Slings	VVvA
11 december	Nieuw Licht op Leithon	Dr. Menno Dijkstra	AWN

EXPOSITIES

Archeon heeft zich tot doel gesteld om jaarlijks ten minste een wisseltentoonstelling te realiseren in het Archeologiehuis. Daarnaast is Archeon in 2016 gestart met het ontwerpen en realiseren van grotere exposities in o.a. het Romeinse badhuis en op andere locaties.

ARCHEOLOGIEHUIS

Leven langs de Limes: Zwammerdam | 6 juli 2016 – maart 2017

De in 2016 gerealiseerde tentoonstelling, Leven langs de Limes: Zwammerdam, heeft ook in 2017 nog gedraaid. Dit was de vierde en laatste expositie in de reeks over de Romeinse Limes in Zuid-Holland. Deze tentoonstelling is bewust neergezet als laatste in de serie en verlengd, omdat het thema goed aansloot bij de toekomstplannen voor een Romeins Scheepvaartmuseum. De tentoonstelling ging in op het onderzoek van het Romeinse castellum en de schepen en de betekenis hiervan voor de studie van de Limes en scheepvaart. De expositie opende op 6 juli 2016, waarbij Theo Toebosch (archeoloog en publicist) een presentatie gaf. Gedeputeerde Rik Janssen (Provincie Zuid-Holland) en wethouder Kees van Velzen (Alphen aan den Rijn) openden de tentoonstelling.

Uit de schatkamer van Zuid-Holland | 13 oktober 2017 – nader te bepalen

In deze tentoonstelling zijn verrassende metalen objecten uit de collectie van het Provinciaal Archeologisch Depot te zien, van sleutel tot pelgrimsinsigne en van olielamp tot paalschoen. Veel daarvan zijn nog niet eerder voor het publiek tentoongesteld. Tevens wordt het traject dat metaalvondsten afleggen tussen het vinden in de opgraving en het bewaren in het depot of tentoonstellen in een museum belicht. Daarnaast wordt aandacht besteed aan archeologische metaalvondsten door particulieren en de regelgeving daaromtrent.

TENTOONSTELLINGEN IN HET PARK

Van Caesar tot Constantinopel | 22 december 2016 – maart 2017

Arm of rijk – je ziet het verschil aan de inrichting van onze huizen en de kleding die we dragen. Dat was bij de Romeinen niet anders. Tweeduizend jaar geleden bepaalde je afkomst welke kleding je je kon veroorloven maar ook welke uitrusting je in het leger droeg. In deze tentoonstelling laten we zien hoe arm en rijk zich ontwikkelden in een periode van bijna 1000 jaar Romeinse geschiedenis. Reconstructies van verschillende Romeinse harnassen, gladiatorenuitrustingen en kleding van arme en rijke burgers werden gepresenteerd in een setting van het Romeinse leven door de eeuwen heen.

Textiel is een zeer vergankelijk materiaal en er zijn nauwelijks originele resten bewaard gebleven. De replica's die in de expositie getoond werden, zijn dan ook grotendeels gebaseerd op antieke afbeeldingen en beschrijvingen van Romeinse geschiedschrijvers.

LICHT, Ikonen van vroeger en nu | 24 juni – 1 november 2017

Deze unieke expositie was ingericht in het middeleeuwse Koopmanshuis. Hart van de expositie was de Collectie Gerritse, bestaande uit ikonen en schilderijen. Aan de hand van circa tachtig ikonen werd het Bijbelverhaal verteld.

Ikonen moeten aan zorgvuldig bewaarde tradities voldoen. Zodra een schilder hiervan afwijkt, maakt hij een schilderij met als inspiratie een traditionele ikoon. Daarom is er geen verschil in de afbeeldingen die antiek zijn en die nieuw zijn. Het is overigens uniek dat zowel zeventiende-eeuwse als hedendaagse ikonen in één expositie te zien zijn. Ikonen worden geschilderd op een houten paneel, bekleed met linnen. De temperaverf wordt op traditionele wijze gemaakt van ei, olie en pigment. Ook zijn er kleine koperen en bronzen draagikonen met geschilderd reliëf.

Wegens succes is deze expositie verlengd tot 1 november 2017.

Koud! – 23 december 2017 – 18 maart 2018

In het Badhuis is de tentoonstelling 'Koud! Hoe overleefden wij vroeger de winter' te zien. De tentoonstelling toont ontwikkelingen van het winterseizoen in de prehistorie, Romeinse tijd en de middeleeuwen. Thema's die aan de orde komen zijn onder andere: klimaat, conserveren, heerlijke recepten, vuur maken, kleding, de adventstijd en de midwinter, wintervermaak voor jong en oud. Stap in de voetsporen van drie winterse ikonen: Oetzi, Corbulo en Jacoba van Beieren.

PRESENTATIE

In samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland, de Provincie Zuid-Holland, AWN Rijnstreek en Echo Tekst & Presentatie is in 2017 de bovenverdieping van het Archeologiehuis vernieuwd. De vitrines zijn voorzien van nieuwe Ledverlichting, waarna een aantal vondsten is gewisseld. Een van de onderdelen hiervan is de vernieuwde presentatie van het Graf van Wassenaar. Er is een gezichtsreconstructie gemaakt van een van de mannen uit het Bronstijdgraf (Kars), en de videopresentatie is tevens vernieuwd.

Alle teksten in het museum zijn vertaald naar het Engels, met hierbij het voornemen deze ook te vertalen naar het Duits.

De vaste presentatie van de kerncollectie reconstructies in het museumpark is op momenten anders aangekleed geweest (i.v.m. bijvoorbeeld evenementen), maar is grotendeels gelijk gebleven. De aanvullende reconstructies, zoals kleding en attributen, is in constante flux en zorgt voor een flexibele afwisseling in de presentatie. Door te wisselen in bijvoorbeeld kleding is het mogelijk geweest om verschillende rangen en standen, rassen en beroepen uit te beelden.

MARKETING EN COMMUNICATIE

Er is veel op het gebied van marketing en communicatie uitgevoerd voor Archeon. Er loopt altijd promotie via sociale media en ook vaak worden activiteiten van Archeon opgepakt in de lokale pers. Daarnaast wordt er meegedaan aan een hoeveelheid acties en staat Archeon op diverse beurzen (waaronder de NOT en de Smaak van Italië). De deelname aan de Zoetermeerpas is stopgezet; er kwam te weinig respons, te weinig directe profit. Door grootschalige evenementen te organiseren, komt het museumpark regelmatig in de aandacht. Gedurende het hele jaar is er samengewerkt met Virtúmedia (Geschiedenis Magazine, Archeologie Magazine en Archeologie Online). Ook is Archeon meermaals genomineerd voor diverse prijzen, zoals de Museum Kidsproof Award, het Beste Uitje (AD) en het leukste uitje van Zuid-Holland (ANWB).

MEDIA-AANDACHT

Museumpark Archeon en het Archeologiehuis Zuid-Holland zijn in 2017 meermaals in de pers geweest en er is niet alleen lokale belangstelling geweest voor verschillende projecten en/of evenementen, maar ook nationaal is er aandacht geweest. Hieronder volgt een kort overzicht van enkele zaken die in de pers geweest zijn (puur ter illustratie):

- De uitbreidingsplannen van Archeon;
- De stijging in bezoekerscijfers;
- De tentoonstelling IKONEN;
- De lezing van Maarten van Rossum;
- Prehistorisch weekend;
- Het Romeins festival;
- De Nationale Archeologiedagen;
- De presentatie van de gezichtsreconstructie van Kars;
- De Romeinenweek;
- De Grijze Jagerdag & de Midwinterfair;
- De Thea Beckman prijs;
- De Griezelseekenden;
- Sinterklaas;
- De schaatsbaan;
- Opening restauratiewerf Zwammerdam;
- Vikingfestival

3. COLLECTIE

De collectie is ingedeeld in een drietal kerncollecties en wordt aangevuld met een serie 'dynamische reconstructies' van bv. kleding of gebruiksvoorwerpen. Deze dynamische reconstructies zijn, juist vanwege hun dynamische aard, niet opgenomen in het collectie register. Deze kerncollecties zijn als volgt gedefinieerd:

De **kerncollectie Archeologische voorwerpen**; deze kerncollectie is opgebouwd uit authentieke vondsten afkomstig uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, aangevuld met objecten uit het depot van het Rijksmuseum van Oudheden en het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR). Deze kerncollectie, zoals te zien in het Archeologiehuis Zuid-Holland, bestaat enerzijds uit bruiklenen en anderzijds uit een tentoonstelling in bezit van en opgesteld door het Provinciaal Archeologisch Depot in samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

De **kerncollectie Reconstructies**; deze omvat statische, lastig verplaatsbare, relatief onvervangbare, duurzame authentieke reconstructies, gebaseerd op Nederlands bronsmateriaal, passend binnen de chronologische en thematische context zoals afgebeeld in Museumpark Archeon, welke door hun natuur, toepassing, schaal en uniekheid behoren tot de permanente basistentoonstelling. Deze objecten zijn vanaf de start van Archeon verzameld, aangevuld en opgebouwd.

De **kerncollectie Documenten**; deze collectie omvat brongegevens voor de reconstructies, zoals eigen bouwtekeningen, blauwdrukken, schetsen en verbouwings- en restauratieverslagen. Deze worden deels opgeslagen in archiefkasten en deels digitaal. Eventueel zijn originele bouwkundige brontekeningen ook te vinden bij de architectenbureaus. Archeon heeft kopieën van de gebruikte archeologische rapporten. Originelen zijn te vinden bij de opgravende bevoegdheid.

COLLECTIEVERLOOP

AANWINSTEN EN RESTAURATIE IN HET MUSEUMPARK

Er zijn diverse, aanvullende reconstructies (kleding, gebruiksvoorwerpen e.d.) verworven en vervangen. Veel van het houtwerk en meubilair wordt regelmatig vervangen om het object in goede staat te houden. Hiertoe is er een onderhoudsplan waarbij o.a. alle Romeinse gebouwen geheel geschilderd worden.

Grote onderhoudswerkzaamheden die in 2017 hebben plaatsgevonden zijn:

- ✓ Restauratiewerkzaamheden aan het herdershuis;
- ✓ De pilaren en het dak van het huis van de Tingieter zijn vervangen;
- ✓ Het huis van de hout & been bewerker is aangepakt;
- ✓ De rieten daken op enkele middeleeuwse huizen zijn aangepast en/of vervangen. Hieronder vallen het huis van de tingieter, het huis van de hout & been bewerker en Dorestad;
- ✓ Een aantal waterputten is vervangen;
- ✓ Er is een nieuwe secreteer neer gezet;
- ✓ Er zijn herstelwerkzaamheden verricht in de Romeinse arena;
- ✓ De castellummuur is grondig aangepakt en voorzien van een nieuwe deklaag;
- ✓ De replica van de Zwammerdam 6 heeft een nieuwe vlonder;
- ✓ De Romeinse afdeling is opnieuw bestraat;
- ✓ Enkele muren in de Romeinse Tijd zijn verfraaid met muurschilderingen;
- ✓ De buste van de godin Ceres is gerestaureerd

ARCHEOLOGIEHUIS

Er is weinig verloop van collectie in 2017 geweest. In 2016 zijn er enkele objecten toegevoegd aan de museale presentatie beneden. Op de bovenverdieping, de publieke standplaats van de provincie, is een aantal objecten vervangen om de opstelling fris te houden.

REGISTRATIE

KERNCOLLECTIE ARCHEOLOGISCHE VOORWERPEN

Alle objecten aanwezig in de deelcollectie op de begane grond zijn volledig ingevoerd in de database (Adlib Museum Basis 4.2). De bruiklenen zijn aangevuld en grotendeels van standplaats voorzien. Het gaat hier om 231 objecten, waarvan 11 bruiklenen verdeeld staan over twee vitrines en nog van specifieke standplaats moeten worden voorzien. Het Erfgoedhuis Zuid-Holland heeft het standplaatsregister van de bovenverdieping aangepast.

KERNCOLLECTIE RECONSTRUCTIES

In 2014 is gestart met het opstellen van een standplaatsregister voor alle objecten uit de kerncollectie reconstructies. In 2015 is het gehele register aangelegd. Alle objecten uit de kerncollectie zijn volledig geregistreerd. Per deelcollectie zijn zij verzameld en gesorteerd op standplaats.

KERNCOLLECTIE DOCUMENTEN

De kerncollectie documenten is in 2015 volledig gewaardeerd en gesorteerd. Er is een systeem opgezet voor de registratie van de documenten met een waardering van 5 of 6 (zie hieronder wat deze klassen inhouden).

5. Readers & contextuele informatie: Alle readers, artikelen, omschrijvingen, tekeningen e.d. die behouden moeten worden.
6. Collectie-informatie en bronmateriaal; Alle tekeningen, rapporten, artikelen en documenten die direct horen bij een object uit de kerncollectie.

ONDERZOEK EN PUBLICATIE

Er wordt door medewerkers en vrijwilligers binnen Archeon constant nieuw onderzoek verricht naar relevante onderwerpen, bijvoorbeeld om nieuwe kleding te produceren, of om andere replica's te maken. Centraal hierin staan de productiemethoden, maar vooral ook het gebruik van de objecten. Naast dit (zelfstandig) onderzoek van de medewerkers is er ook een aantal projecten, waarbinnen wat aanvullend onderzoek is verricht.

- ✓ Zo is er in 2017 een aanvullende presentatie gerealiseerd bij het Graf van Wassenaar in het Archeologiehuis. Een van de schedels in het bronstijdgraf is volledig gescand en geanalyseerd. Maja d'Hollosy, verbonden aan de Universiteit van Utrecht, heeft een reconstructie van dit gezicht gemaakt. Deze reconstructie, samen met een video van het productieproces, is te bewonderen in het museum. De bronstijdman is Kars genoemd.
- ✓ Voor de twee grote tentoonstellingen dit jaar, Koud! En LICHT: Ikonen van vroeger en nu, is aanvullend onderzoek verricht naar deze onderwerpen, met als doel uitgebreide en complete teksten te schrijven bij de exposities.
- ✓ Al jaren wordt de oude kunst van de alchemie toegepast in het chirurgijnshuis. Hiertoe wordt er met Universiteit Leiden samengewerkt om tot reconstructies te komen van bijvoorbeeld een alambiek of een destilleerkolf.

PROJECTEN

De Stichting Museumpark Archeon heeft in 2017 bijgedragen aan meerdere projecten. De doelstelling is om jaarlijks minstens 1 erfgoedproject te starten. Hieronder volgt een kort overzicht van deze projecten:

- Erfgoedlijnen (Provincie Zuid-Holland)
 - o Coördinatie Romeinse scheepsresten; Samen met Tom Hazenberg is er gestart met het naar Alphen halen van de Romeinse Zwammerdamschepen.
 - o Er is gestart met het ontwikkelen van een Romeinse game.
 - o De Scheepswerf voor de Zwammerdamschepen is geopend.
- Uitbreiding
 - o (Nationaal) Romeins Scheepvaartmuseum; een project met als doel het realiseren van een museum, waar de Romeinse Zwammerdamschepen in kunnen worden gepresenteerd.
- Overige projecten
 - o Bijenproject; het creëren van nog meer diversiteit in bomen, struiken en planten, variatie in oevers en droge hellingen maken en een nog selectiever maaibeheer toepassen. Hiertoe zijn er bijenhôtels geplaatst in de Romeinse tijd. Ook is er een bijenstal in de Romeinse tijd neer gezet.

4. BEDRIJFSVOERING

Er is voortgebouwd op de ontwikkeling van de bedrijfsvoering. De voorlichtingsstructuur voor nieuwe en bestaande medewerkers is geanalyseerd en aangevuld met een digitale omgeving, waarop relevante documenten te vinden zijn.

OR & CAO

Op 29 mei 2015 is de ondernemingsraad samengesteld, welke bestaat uit de volgende leden:

- Robert Blom, voorzitter (medewerker kantoor)
- Isabelle Cordon, vicevoorzitter (medewerker kantoor)
- Marc van Hasselt, secretaris, communicatie en penningmeester (medewerker park)
- Erwin Ruiten, raadslid (medewerker park)
- Marco Schlingmann, raadslid (medewerker horeca)

De OR heeft samen met de HRM-manager gewerkt aan het invoeren van een cao, gebaseerd op de cao-dagrecreatie. Deze cao is per 1 januari 2016 van kracht geweest.

PERSONEEL

De ArcheoTolken en horecamedewerkers zijn hoofdzakelijk in dienst van april t/m oktober, waardoor er jaarlijks sprake is van verloop. In februari is een nieuw sollicitatieproces gestart, waarbij de vaste ploeg is aangevuld met nieuwe seizoen krachten. Tevens is er een banenmarkt georganiseerd om extra sollicitanten te bereiken.

Er is gestart met een nieuwe parkmanager en een nieuwe HR-medewerker. Tevens is er een nieuwe coördinator bezoekersservice aangesteld. De voorlichtingsprocedure via intranet is aangepast en het medewerkerspakket voor nieuwe medewerkers is tevens herzien en aangevuld.

VRIJWILLIGERS

Binnen Museumpark Archeon zijn verschillende groepen vrijwilligers actief. Een gedeelte hiervan zijn bewoners van zorginstelling Ipse de Bruggen, die in het kader van hun dagbesteding onder begeleiding werk verrichten in de organisatie, of zijn er geplaatst via Tom in de buurt, een organisatie die allerlei soorten mensen plaatst in een sociale werkomgeving.

Het grootste gedeelte van de vrijwilligers zijn leden van de Vereniging Vrienden van Archeon. Onder begeleiding van de Commissie Vrijwilligers werken zij op verschillende afdelingen:

Scutterie – Minderbroeders – Groengroep – Museum – Bouwgroep – Technische groep – Atelier – Middeleeuwen – Romeinen – Prehistorie – Bijengroep – Zwammerdamschepen

Ook zijn er binnen de VVVA diverse vrijwilligers actief in besturen en commissies (achter de schermen):

Bestuur - Leden administratie – Vrijwilligersadministratie – Activiteiten – PR en Ledenwerving – Vrijwilligers – Jongeren Cie. – Bijenlandschap – Communicatie – Redactie Nova

In 2016 stonden er ca. 176 vrijwilligers ingeschreven bij de Vereniging Vrienden van Archeon. In 2017 zijn hier 31 nieuwe vrijwilligers bij gekomen en gedurende het jaar zijn er 13 vrijwilligers uitgeschreven en twee overleden. Deze groei hangt onder andere samen met een succesvolle banenmarkt in februari en het nieuwe project binnen Archeon: de restauratie van de Zwammerdamschepen. De Vereniging Vrienden van Archeon groeit, maar werving van nieuwe Vrienden en vrijwilligers verdient blijvende aandacht.

Ontdek je oerkracht als vrijwilliger in Archeon

Wie zou jij zijn als Romein?

Beheers je een ambacht en ben je met pensioen. In Archeon is er genoeg te doen

Voor jong en oud en elk wat wils; groene vingers, bezige bijen, klussers, denkers en doeners

Wij zoeken jou! Kom naar de banenmarkt

13 januari 2018 van 12:00 tot 16:00 uur

Archeon Vereniging Vrienden van Archeon

Het op de laatste ledenvergadering gelanceerde plan om vrijwilligers samen te laten werken in een gildesysteem waarbij zij elkaars kennis versterken en zich in beginsel samen met vaste medewerkers ontwikkelen op een vooraf gekozen locatie is met enthousiasme door vrijwilligers ontvangen. Voor de meeste vrijwilligers is het hebben van leuke contacten met andere vrijwilligers de belangrijkste reden om vrijwilliger te worden en te blijven. Elkaar helpen en begeleiden geeft zekerheid en versterkt de onderlinge band.

Vrijwilligers moeten kunnen uitgroeien tot waardevolle Vrienden voor Archeon. Natuurlijk moet voorkomen worden dat vrijwilligers zich als een parallelle groep ontwikkelen die los staat van de vaste medewerkers en de cultuur in het park. De Vrijwilligersbegeleiders van de VVvA zorgen er voor dat nieuwe vrijwilligers in samenwerking met de Archeon coördinatoren goed instromen.

Het invoeren van het gildesysteem vraagt tijd, samenwerking en vertrouwen.

~ Wim Caminada

Vrijwilligers Commissie VVvA

VEILIGHEID

In 2017 is de veiligheid en BHV-procedure geüpdatet. Het aantal hulpverleners is uitgebreid. Ook is de voorlichtingsmethode voor medewerkers onder beschouwing genomen en geüpdatet. Om Bhv'ers zichtbaarder te maken zijn er fluorescerende omhangdoeken gemaakt, die in geval van een calamiteit de Bhv'er zichtbaar maken, zelfs als zij in (pre)historische kleding rondlopen.

ARCHEON EN DUURZAAMHEID

Museumpark Archeon heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Daarom zijn wij heel trots dat wij het hoogste niveau van de Green Key, het internationale duurzaamheidskeurmerk voor organisaties, hebben behaald: GOUD. Er zijn veel stappen ondernomen om duurzamer te werk te gaan. Een paar voorbeelden:

- ☞ Regen- en slootwater voor de besproeiing van onze gewassen en gras.
- ☞ Geen kunstmatige bemesting in ons park van bloemen, bomen en planten. Al onze bomen, planten zijn historisch verantwoord.
- ☞ Binnen in onze middeleeuwse huizen maken wij gebruik van puur biologische verf, gemaakt van botjes of gebruik makend van eieren van onze eigen kippen.
- ☞ Earth water sponsoring met waterpompen voor Malawi.
- ☞ Koffie van 100% Arabica melange op basis van biologisch geteelde en fair verhandelde koffie van hoogplantages. Een bijdrage aan betere leef- en werkomstandigheden van kleine boeren.
- ☞ Deelnemer aan het project Groene Cirkel; het bijenproject waarbij getracht wordt om de bijenpopulatie te vermeerderen.

5. GOVERNANCE

BESTURINGSMODEL

In 2015 is de Stichting Romeins Museum Alphen aan den Rijn omgevormd tot de Stichting Museumpark Archeon. Per november 2015 heeft de Stichting dan ook de museale taken voor heel Archeon voor haar rekening genomen. In het organisatiemodel neemt de vennootschap (vertegenwoordigd door de directeur) de uitvoerende taken voor haar rekening, en fungeert het bestuur van de Stichting meer als een Raad van Toezicht.

Er is in 2015 een concept bestuursreglement opgesteld, waarin de taken, plichten en rechten van het bestuur omschreven staan, evenals een profielschets van eventuele nieuwe bestuursleden. Deze is in 2016 aanvaard door de bestuursleden en in werking getreden. In 2017 is het bestuur gaan werken volgens deze richtlijnen en alles loopt nu volgens schema.

SAMENSTELLING

Er is besloten om in 2017 naar nieuwe, aanvullende bestuursleden te zoeken. Er zijn enkele kandidaten geselecteerd, welke in 2017 benaderd zijn. Dhr. André de Jeu heeft 1 vergadering bijgewoond. In 2017 heeft dhr. Joerie van Sister opgetreden als ambtelijk secretaris. Dit o.a. vanwege zijn actieve rol in het opzetten en uitwerken van de nieuwe situatie en het begeleiden van de museumaanvraag.

Niko Geerlings

Huidige functie: Voorzitter

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Leidinggevende ervaring, bestuurlijke ervaring.

Nevenactiviteiten 2017:

- ↳ Commissie Activiteiten VVvA
- ↳ Projectcoördinator bij Vitesse Vorkheftruck BV
- ↳ Hoofdman Scutterie van St. Sebastiaen

Dr. Karel Innemee

Huidige functie: Secretaris

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Wetenschappelijke/academische ervaring, museale ervaring, educatieve ervaring

Nevenactiviteiten 2017:

- ↳ Onderzoeker Mediterrane Archeologie UvA

Jack Veldman

Huidige functie: Penningmeester (sinds 2014)

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Leidinggevende ervaring, administratieve ervaring

Nevenactiviteiten 2017:

- ↳ Directeur Archeon

ROOSTER VAN AFTREDEN

Bestuurslid	Functie	Aantreeddatum	Start rooster	Einde termijn 1	Einde termijn 2	Einde termijn 3
Niko Geerlings	Voorzitter	16-6-2009	12-1-2015	15-1-2019	15-1-2023	15-1-2027
Jack Veldman	Penningmeester	16-6-2009	12-1-2015	15-1-2018	15-1-2022	
Karel Innemee	Secretaris	16-6-2009	12-1-2015	15-6-2018	15-6-2022	

CCG

De Stichting Museumpark Archeon onderschrijft de Governance Code Cultuur ("Code") en past haar principes toe. De toepassing van deze principes sluit goed aan bij de doelstelling en de aard van Museumpark Archeon. De Stichting is van mening dat bij de uitvoering van haar doelstelling op transparante en integere wijze gewerkt wordt en dat er een goede verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is tussen het bestuur en de directie.

ONAFHANKELIJKHEID

Onafhankelijkheid is een belangrijke pijler binnen de governance van de Stichting Museumpark Archeon. Hierbij wordt de Code gevolgd. In de code staat dat Bestuurders iedere vorm van belangenverstrengeling moeten vermijden. Er is besloten dat er te alle tijden een afvaardiging van de vennootschap in het bestuur moet zitten, om zo de overeenkomst met het Bouwfonds (en daarmee het voortbestaan van Museumpark Archeon) garant te stellen. Bij de samenstelling en werving van

nieuwe bestuursleden wordt goed gekeken naar een eventuele eerdere (arbeids)relatie met Archeon, om belangenverstrengeling te voorkomen.

BEZOLDIGING

Leden van het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Wel hebben zij jaarlijks recht op een vergoeding van €150,- per vergadering voor de in uitoefening van hun functie gemaakte onkosten.

EVALUATIE FUNCTIONEREN BESTUUR

Het bestuur heeft naar aanleiding van hun functioneren in 2017 afzonderlijk en individueel een matrix ingevuld, waarin zij op een schaal van 0 tot 5 aangaven in hoeverre zij zelf functioneerde binnen het bestuur, maar ook hoe de voorzitter functioneerde en het collectief. Gelet hierbij is op de competenties: Communicatie, Doorzettingsvermogen, Integriteit en Samenwerking. Ook beoordeeld zijn bepaald gedrag: Initiatief nemen, Nakomen actiepunten, Bezoeken vergaderingen, Bezoeken sociale evenementen en Besluitvorming. Ook hebben zij hun mening gegeven over de samenwerking en de communicatie met de vennootschap, de Vereniging Vrienden van Archeon en het parkmanagement. Tot slot voerden zij een aantal verbeterpunten aan van het bestuur als collectief, evenals verbeterpunten voor de bestuursleden persoonlijk.

Uit onderstaand resultaat kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het gedrag van de bestuursleden was naar eigen inzicht en gemeenschappelijk inzicht zeer goed. De grootste verbetering die te behalen valt is het nemen van meer initiatief en het nakomen van actiepunten.
- Het bestuur als collectief en de bestuursleden individueel ervaren de integriteit en het doorzettingsvermogen als goed. Op de gebieden van communicatie en samenwerking (binnen het bestuur) valt nog winst te behalen.
- Uit de verbeterpunten komt naar voren dat:
 - o De taakomschrijvingen verfijnd en verzaamd mogen worden, als resultaat van de groei in 2017;
 - o Er een uitbreiding van het bestuur wenselijk is;
 - o Het bestuur zichzelf meer mag profileren in binnenland en buitenland;
 - o Er meer contact met de (lokale) politiek mag worden gevoerd;

DE INGEVULDE MATRIX

Bestuur:

Eigen functioneren Penningmeester
 Eigen functioneren Secretaris
 Eigen functioneren Voorzitter
 Functioneren voorzitter
 Functioneren collectief

Competenties			
Communicatie	Doorzettingsvermogen	Integriteit	Samenwerking
4	4	4	4
3	3	5	4
4	4	5	4
4	4	5	5
3,33	3,67	4,33	4

Bestuur:

Eigen functioneren Penningmeester
 Eigen functioneren Secretaris
 Eigen functioneren Voorzitter
 Functioneren voorzitter
 Functioneren collectief

Gedrag				
Initiatief nemen	Nakomen actiepunten	Bezoeken vergaderingen	Bezoeken sociale evenementen	Besluitvorming
4	4	5	4	4
3	4	2	3	4
3	4	4	3	4
4	5		5	4
3,33	4	4,5	4	4

vof Archeon Novum
 Vereniging Vrienden van Archeon
 Parkmanagement

Samenwerking	Communicatie
4	4
3,67	3,67
3,33	3,33

Verbeterpunten als lid:

Jack	Niko	Karel
Interne communicatie vergroten	Meer naar buiten toe optreden als voorzitter	Vaker aanwezig zijn Meer initiatief tonen

VERGADERINGEN BESTUUR 2017

In 2017 is het bestuur viermaal samen gekomen, waarvan 1 brainstorm. De vierde vergadering is wegens omstandigheden vervallen en de agendapunten zijn doorgeschoven naar 2018. Hieronder volgt een kort overzicht van de onderwerpen per vergadering:

17 januari

- Actiepunten vorige vergadering;
- Notulen bestuursvergadering 25 oktober;
- Bestuur
- Inhaalslag 2017 – beleid en jaarverslag
- Evaluatie governance (bespreken n.a.v. de matrix)
- Actuele zaken
- W.v.t.t.k.
- Rondvraag

28 januari 2017

- Functieomschrijvingen bestuur
- Functieomschrijving dhr. de Jeu
- Reis naar Jordanië
- NRSM
- Overig

7 juni 2017

- Actiepunten vorige vergadering
- Notulen bestuursvergadering 17 januari & 28 januari;
- Uitbreiding bestuur
- Rooster van aftreden
- Vaststellen jaarverslag 2016
- Vaststellen jaarrekening 2016
- Opstellen meerjarenbegroting
- Actuele zaken
- W.v.t.t.k.
- Rondvraag
- Actiepunten

9 oktober 2017

- Actiepunten vorige vergadering
- Notulen bestuursvergadering 7 juni;
- Controleren rooster van aftreden
- Volgens de vergaderplanning – is officieel vorige vergadering gebeurd.
- Evaluatie Governance
- Uitbreiding bestuur – hoe vinden we het bestuur en het systeem functioneren?
- Vaststellen Meerjarenbegroting
- Preproject – zie tweede pagina
- Actuele zaken
- W.v.t.t.k.